

Det finns tre utpräglade resandeperioder i västerländsk historia. Den först perioden infaller under medeltiden då alla måste företa en pilgrimsfärd för att komma till himlen sen man dött. Den andra utspelar sig under 1700-1800 tal då bättre bemedlade åkte på sin Grand tour, sin bildningsresa genom Europa för att knyta kontakter, men framförallt för att möta det antika arvet i Grekland och Italien. Den tredje perioden är dagens charterresor då vi åker världen runt för att skåda sällsamheter. Alla perioderna har det märkvärdiga som gemensam nämnare.

Vi vill uppleva miraklet om det så är förhoppningar omkring Sankt Jakobs benknotor i Santiago de Compostela, häpnad över Colosseum i Rom eller inför Guggenheimmuseet i Bilbao. Vi vill gärna uppleva saker som bekräftar oss som del av något storslaget. I vår sekulariserade tid leder påfallande ofta dessa våra vallfärder till konstverk av något slag. Vi som har stått i kö för att få en skymt av Mona Lisa på Louvren kan räknas i tiotals miljoner. Detta ger konsten en viss dignitet. Postmodernismen, eller som det numera heter Samtidskonsten, med sitt vidgade konstbegrepp, som gjort allt för att suddas ut gränsen mellan konst och liv har här missat en poäng. Jag söker mig inte till konst för att uppleva returinformation och trivialiteter, dem har jag nog av i mitt vanliga liv. Jag vill uppleva något märkvärdigt. I högdelen på Konstens hus visar Riksställningar just nu utställningen: *om – berättande i svensk samtidskonst*. Här försöker man i viss mån återknyta till det ”heroiska” decennierna, 1960- och 70 talen, då alla förväntades snattra likadant i den politiska och konstnärliga ankdammen. Samma ängslan som då, att snattra fel, vidlåter samtidens konstliv. Tabun och oskrivna lagar gör det omöjligt att exempelvis måla modell utan att raljera omkring det som i Johannes Sjögrens bidrag till *om*. Foto- och filmdokumentationer är genomgående tekniker i utställningen. Ylva Ogländ har plåtat bordellinteriorer, Dejan Antonijevic’ tomma reklampelare. Snezana Vucetic’ Bohm har fotograferat sin farfars hus i Montenegro, Alexander Vaindorf har filmat barn som växer upp i städer omkring Tjernobyl. Tova Mozard har filmat en monolog av estradören Eddie Rice Jr. Många av dessa fotodokumentationer har en tyngande autenticitet som dessvärre sällan lyfter sig över det vardagliga. Frågan inställer sig osökt vad gör detta till konst och inte till dokumentärfilm eller journalistik? Institutionalisterna svarar - för att det visas på en konsthall. Räcker det som förklaring frågar jag? Loulou Cherinet, å andra sidan, har filmat fem kvinnor som i baksätet på taxibilar genom ett nattligt Kairo och Alexandria öppet lättar sitt hjärta genom att på arabiska berätta om sig själva och sina relationer till män, gudar och barn. Men hon stannar inte vid detta, och här lyfter det, vid vernissagen låter hon fem manliga tolkar simultant översätta vad som sägs. Till saken hör att de inte har hört berättelserna tidigare och deras kroppsspråk och minspel avslöjar tydligt hur de förhåller sig till det som sägs. En polarisation som säger mer än alla samtida katalogtexter. Cecilia Lundqvist har gjort en animerad film som roar för stunden och Johan Thurfjell har skrivit parallella texter på post-it lappar i *Ett försök att förstå* konflikten i mellanöstern. Han väver in dagboksanteckningar från sitt eget liv i citat ur offentliga källor och skapar en väv av händelser, notationer som måhända åskådliggör komplexiteten i världens mångfald men vad mer..? En annan mångfald men mycket mer visuellt intressant utgör Lars Arrhenius verk *A-Z*. Här kan man följa 18 parallellhandlingar hos lika många människor som på en stadskarta över London korsar varandras vägar i olika serieexponeringar och interagerar med varandra, precis som i livet där olika möten kan ändra vår livsbana. Sammanfattningsvis lyser märkvärdigheterna påtagligt med sin frånvaro i utställningen *om – berättande i svensk samtidskonst*. Att på ett fångslande sätt berätta en historia är ju en konst i sig. Historien bör dessutom, för att miraklet skall infinna sig, berättas som om den berättas för första gången. Det är bara barn som vill höra samma historia om och om igen men då är det inte själva historien som fångslar utan det rituella i själva formen, det institutionaliserade.

Bertil Sundstedt